

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА**

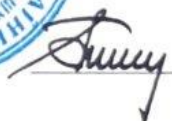
ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол 18.06.2025 № 6

Голова вченої ради

Доктор, НАМН України професор

 Олександр ТОЛСТАНОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
Соціальна і гуманітарна політика
(назва дисципліни)**

Публічного управління, адміністрування та соціальної роботи
(назва кафедри)

Освітньо-професійна програма	<u>Соціальна робота</u>
Галузь знань	<u>I Охорона здоров'я</u> <u>та соціальне забезпечення</u>
Спеціальність	<u>110 Соціальна робота та консультування</u>
Спеціалізація	
Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Мова навчання	<u>українська</u>
Статус освітнього компоненту	<u>обов'язковий</u>
Обсяг освітнього компоненту	<u>4 кредити / 120 годин</u>

Робочу програму освітнього компонента «Соціальна і гуманітарна політика» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Соціальна робота», навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 110 «Соціальна робота та консультування» та відповідних нормативних документів.

РОЗРОБНИК:

Мілена КРАВЧЕНКО, професор кафедри публічного управління, адміністрування та соціальної роботи, професор, доктор наук з державного управління

Робочу програму освітнього компонента обговорено та схвалено на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та соціальної роботи

Протокол від «14» 04 2025 року № 4

Завідувач кафедри

Лариса МЕЛЬНИЧУК, д-р н. з держ. упр.

Погоджено з гарантом ОПП

Лариса МЕЛЬНИЧУК, завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та соціальної роботи, доктор наук з державного управління

Робочу програму освітнього компонента обговорено та схвалено на засіданні вченої ради Інституту післядипломної освіти

Протокол від «30» 04 2025 року № 5

Голова ВР

Олена ШАРИКАДЗЕ, д.мед.н., професор

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та соціальної роботи
(назва кафедри)

Протокол від «28» травня 2026 року № 7

Завідувач кафедри

Лариса Мельничук, д.н. з держ. упр.
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ, посада, вчене звання, науковий ступінь)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та соціальної роботи
(назва кафедри)

Протокол від «31» 08 2026 року № 10

Завідувач кафедри

Лариса Мельничук
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ, посада, вчене звання, науковий ступінь)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

(назва кафедри)

Протокол від « » 202 року №

Завідувач кафедри

(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ, посада, вчене звання, науковий ступінь)

ЗМІСТ

№ з/п	Розділ	Стор.
1.	Опис освітнього компонента	4
2.	Мета та завдання освітнього компонента. Кваліфікаційна характеристика здобувача вищої освіти	5
3.	Програма освітнього компонента (тематика)	6
4.	Структура освітнього компонента (навчально-тематичний план викладання освітнього компонента)	6
5.	Теми практичних занять	9
6.	Самостійна робота. Організація самостійної роботи здобувача вищої освіти	11
7.	Індивідуальні навчально-дослідні завдання (для здобувачів денної форми здобуття освіти)	13
8.	Тематика та завдання для виконання контрольних робіт для здобувачів заочної форми здобуття освіти	13
9.	Методи навчання	15
10.	Перелік питань для підсумкового контролю	15
11.	Критерії та порядок оцінювання результатів навчання	15
12.	Рекомендовані література та джерела (наукова та навчальна література, нормативно-правові акти, Інтернет-ресурси)	15

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Соціальна і гуманітарна політика» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Соціальна робота».

Загальний опис освітнього компонента подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4 Статус - обов'язковий компонент освітньо-професійної програми «Соціальна робота» Загальна кількість годин – 120 Розподіл годин для денної форми навчання: аудиторних – 36 самостійної роботи – 84 Розподіл годин для заочної форми навчання: аудиторних – 24 год.; самостійної роботи – 96 год	Галузь знань <i>I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення</i>	Обов'язковий	
		Рік підготовки	
		1	1
	Спеціальність <i>III Соціальна робота та консультування</i>	Семестр	
		1	1
		Лекції	
		18	10
	Освітній ступінь <i>магістр</i>	Практичні	
		18	14
		Самостійна робота	
		84	96
		Вид контролю: іспит	

Міждисциплінарні зв'язки: Освітній компонент «Соціальна і гуманітарна політика» є основою для вивчення дисциплін «Міжнародні стандарти та національне законодавство щодо забезпечення права людей на належний рівень життя», «Соціальна робота у системі охорони здоров'я», «Антикризовий менеджмент системи соціального захисту». Крім того, отримані знання можуть бути використані при підготовці кваліфікаційної роботи та практичної діяльності у сфері соціальної роботи.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Соціальна і гуманітарна політика» є важливою складовою формування профілю фахівця у сфері соціальної роботи і належить до циклу дисциплін професійної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня магістра за спеціальністю І10 Соціальна робота та консультування.

Мета освітнього компонента: формування у здобувачів вищої освіти розуміння сутності управлінської діяльності у сфері соціальної та гуманітарної політики, основних механізмів державного впливу на перебіг соціогуманітарних процесів, форм й інструментів їх застосування в Україні, засобів розв'язання соціальних та гуманітарних проблем, вироблення навичок застосування одержаних теоретичних знань у практичній діяльності.

Завданнями вивчення освітнього компонента є:

- вивчення сутності та завдань соціальної політики як суспільного феномену та практичної діяльності, її нормативно-правового, організаційного та інструментального забезпечення;
- усвідомлення особливостей гуманітарної політики, а також політики у сфері захисту прав людини, досягнення соціальної інклюзії та сталого розвитку;
- розуміння основних складових соціального захисту населення, сучасних проблем цього напрямку політики та шляхів їх розв'язання в Україні;
- оволодіння навичками розробки рекомендацій щодо удосконалення системи управління процесами соціального і гуманітарного розвитку.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувачі вищої освіти набувають такі компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації, в тому числі на етапі раннього втручання.

ФК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля

вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.

ФК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

Soft skills: саморозвиток, здатність логічно і системно мислити, критичне мислення, вирішення проблем, прийняття обґрунтованих рішень, проведення презентацій.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувачі вищої освіти досягають таких програмних результатів:

ПРН 1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН 6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.

ПРН 12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

3. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ТЕМАТИКА)

Тема 1. Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності.

Сутність та основні ознаки соціальної політики. Мета, завдання, умови та принципи здійснення соціальної політики. Роль соціальної політики у становленні соціальної держави та забезпеченні добробуту населення. Об'єкти і суб'єкти соціальної політики. Людина як суб'єкт соціальної політики. Держава в системі суб'єктів соціальної політики. Умови реалізації соціальної політики.

Тема 2. Механізми та інструменти впровадження соціальної політики в Україні

Нормативно-правові основи формування та реалізації основних напрямів соціальної політики: міжнародні стандарти та національне законодавство. Інституційний механізм соціальної політики. Інструментарій

соціальної політики держави. Правові, економічні, організаційно-адміністративні та соціально-психологічні інструменти. Соціальні показники. Методи збору та аналізу соціальної інформації. Моделювання і прогнозування соціальних потреб.

Тема 3. Соціальна політика в сфері захисту прав людини.

Забезпечення дотримання прав людини: основні завдання соціальної політики. Захист прав уразливих груп населення. Стан дотримання прав людини в Україні. Критерії та показники ефективності соціальної політики в сфері захисту прав людини.

Тема 4. Соціальна політика в сфері соціальної інклюзії та сталого розвитку.

Поняття інклюзії: сутність та роль в суспільстві. Модель інклюзивного розвитку: сутність та типологія. Національні стратегії та моделі інклюзивного розвитку. Цілі сталого розвитку в Україні. Соціальна складова сталого розвитку. Критерії та показники ефективності соціальної політики в сфері соціальної інклюзії та сталого розвитку.

Тема 5. Соціальна політика в умовах сучасних викликів.

Моделі соціальної політики та їх класифікація. Вплив міжнародних викликів на формування соціальної політики. Загальні тенденції розвитку соціальної політики європейських держав. Особливості соціальної політики в Україні.

Тема 6. Соціальний захист як основний напрям соціальної політики.

Сутність системи соціального захисту. Роль і значення соціального захисту в сучасних умовах. Основні складові системи соціального захисту. Соціальне страхування та соціальна допомога. Пенсійне забезпечення. Пенсійна реформа в Україні: причини, проблеми, рішення. Соціальне обслуговування та надання соціальних послуг. Послуга раннього втручання для сімей з дітьми. Соціальне підприємництво як рушійна сила суспільних змін.

Тема 7. Особливості соціального захисту окремих категорій громадян.

Сучасний стан та шляхи вирішення проблем у сфері соціального захисту населення України. Задоволення потреб внутрішньо переміщених осіб. Процес повернення в цивільне життя військовослужбовців. Особи з інвалідністю: право на гідне життя. Роль і значення соціальних проєктів в соціогуманітарній політиці.

Тема 8. Гуманітарний розвиток та його роль у життєдіяльності суспільства.

Гуманітарна сфера як важливий ресурс суспільного розвитку. Гуманітарний розвиток та його складові. Гуманітарний розвиток як єдність об'єктивного поступу і саморегуляції духовного життя.

Тема 9. Гуманітарна політика в Україні.

Визначення та зміст гуманітарної політики. Принципи, механізми, та умови реалізації гуманітарної політики в Україні. Основні напрями здійснення гуманітарної політики. Сучасний стан і тенденції розвитку гуманітарної сфери України. Пріоритети і перспективи гуманітарної політики в умовах сучасних викликів. Антикризове управління в соціогуманітарній сфері.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ (НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИКЛАДАННЯ)

Назва змістових модулів, тем	Кількість годин			
	денна форма здобуття освіти			
	Усього	в тому числі		
		Лекції	Практичні	СР
Тема 1. Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності	12	2	2	8
Тема 2. Механізми впровадження соціальної політики в Україні	12	2	2	8
Тема 3. Інструменти впровадження соціальної політики в Україні	11	2	2	7
Тема 4. Соціальна політика в сфері захисту прав людини	11	2	2	7
Тема 5. Соціальна політика в сфері соціальної інклюзії та сталого розвитку	11	2	2	7
Тема 6. Соціальний захист як основний напрям соціальної політики	11	2	2	7
Тема 7. Особливості соціального захисту окремих категорій громадян	12	2	2	8
Тема 8. Гуманітарний розвиток та його роль у життєдіяльності суспільства	13	2	2	9
Тема 9. Гуманітарна політика в Україні	13	2	2	9
ІНДЗ	8	-	-	8
Підсумковий контроль - іспит	8	-	-	6
Усього годин:	120	18	18	84

Назва змістових модулів, тем	Кількість годин			
	заочна форма здобуття освіти			
	Усього	в тому числі		
		Лекції	Практичні	СР
Тема 1. Соціальна політика як суспільний	11	1	1	9

феномен та вид практичної діяльності				
Тема 2. Механізми впровадження соціальної політики в Україні	12	1	2	9
Тема 3. Інструменти впровадження соціальної політики в Україні	12	1	2	9
Тема 4. Соціальна політика в сфері захисту прав людини	13	2	2	9
Тема 5. Соціальна політика в сфері соціальної інклюзії та сталого розвитку	11	1	1	9
Тема 6. Соціальний захист як основний напрям соціальної політики	11	1	1	9
Тема 7. Особливості соціального захисту окремих категорій громадян	11	1	1	9
Тема 8. Гуманітарний розвиток та його роль у життєдіяльності суспільства	11	1	1	9
Тема 9. Гуманітарна політика в Україні	10	1	1	8
Контрольна робота	8	-	-	8
Підсумковий контроль - іспит	10	-	2	8
Усього годин:	120	10	14	96

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності

1. Сутність соціальної політики, умови та принципи її здійснення.
2. Роль соціальної політики у становленні соціальної держави та забезпеченні добробуту населення.
3. Суб'єкти соціальної політики. Людина та держава як суб'єкти соціальної політики.

Література: [1-3, 33, 55-62].

Тема 2. Механізми та інструменти впровадження соціальної політики в Україні

1. Стан та проблеми нормативно-правового забезпечення соціальної політики.
2. Інституційний механізм соціальної політики: багаторівневе управління.
3. Інструментарій соціальної політики держави.
4. Правові, економічні, організаційно-адміністративні та соціально-психологічні інструменти.
5. Соціальні показники. Методи збору та аналізу соціальної інформації. Моделювання і прогнозування соціальних потреб.

Література: [4, 8, 9, 33, 55-62].

Тема 3. Соціальна політика в сфері захисту прав людини

1. Забезпечення дотримання прав людини: основні завдання соціальної політики.

2. Стан дотримання прав людини в Україні.
 3. Критерії та показники ефективності соціальної політики в сфері захисту прав людини.
- Література: [30-33, 55-62].

Тема 4. Соціальна політика в сфері соціальної інклюзії та сталого розвитку.

1. Поняття інклюзії: сутність та роль в суспільстві.
 2. Модель інклюзивного розвитку: сутність та типологія.
 3. Національні стратегії та моделі інклюзивного розвитку.
 4. Цілі сталого розвитку в Україні.
 5. Соціальна складова сталого розвитку.
 6. Критерії та показники ефективності соціальної політики в сфері соціальної інклюзії та сталого розвитку.
- Література: [19, 30-33, 51, 55-62].

Тема 5. Соціальна політика в умовах сучасних викликів.

1. Моделі соціальної політики та їх класифікація.
 2. Вплив міжнародних викликів на формування соціальної політики.
 3. Загальні тенденції розвитку соціальної політики європейських держав.
 4. Особливості соціальної політики в Україні.
- Література: [4, 8, 9, 19, 30-33, 38, 51, 55-62].

Тема 6. Соціальний захист як основний напрям соціальної політики.

1. Сутність системи соціального захисту, його роль і значення в сучасних умовах.
 2. Соціальне страхування та соціальна допомога.
 3. Пенсійне забезпечення. Пенсійна реформа в Україні: причини, проблеми, рішення.
 4. Соціальне обслуговування та надання соціальних послуг. Послуга раннього втручання для сімей з дітьми. Соціальне підприємництво як рушійна сила суспільних змін.
- Література: [5-21, 33, 38-41, 55-62].

Тема 7. Особливості соціального захисту окремих категорій громадян.

1. Сучасний стан та шляхи вирішення проблем у сфері соціального захисту населення України.
 2. Задоволення потреб внутрішньо переміщених осіб.
 3. Процес повернення в цивільне життя військовослужбовців.
 4. Особи з інвалідністю: право на гідне життя.
 5. Роль і значення соціальних проєктів в соціогуманітарній політиці.
- Література: [5-21, 32, 33, 38-41, 51, 55-62].

Тема 8. Гуманітарний розвиток та його роль у життєдіяльності суспільства.

1. Гуманітарна сфера як важливий ресурс суспільного розвитку.
 2. Гуманітарний розвиток та його складові.
 3. Гуманітарний розвиток як єдність об'єктивного поступу і саморегуляції духовного життя.
- Література: [19, 22-29, 33, 51, 55-62].

Тема 9. Гуманітарна політика в Україні.

1. Визначення та зміст гуманітарної політики.
 2. Принципи, механізми, та умови реалізації гуманітарної політики в Україні.
 3. Основні напрями здійснення гуманітарної політики.
 4. Сучасний стан і тенденції розвитку гуманітарної сфери України.
 5. Пріоритети і перспективи гуманітарної політики в умовах сучасних викликів.
 6. Антикризове управління в соціогуманітарній сфері.
- Література: [19, 22-29, 33, 51, 55-62].

6. САМОСТІЙНА РОБОТА. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота має на меті формування пізнавальної активності здобувачів вищої освіти, засвоєння ними основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості тощо.

№ з/п	Назва теми та зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	<i>Тема 1. Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності</i> Завдання: 1. Опрацювати лекційний матеріал. 2. Підготувати повідомлення до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення 3. Здійснити самоперевірку знань контрольних питань	8	9
2.	<i>Тема 2. Механізми та інструменти впровадження соціальної політики в Україні</i> Завдання: 1. Опрацювати лекційний матеріал. 2. Підготувати повідомлення до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення 3. Здійснити самоперевірку знань контрольних питань	8	9
3.	<i>Тема 3. Соціальна політика в сфері захисту прав людини</i> Завдання:	7	9

	1. Опрацювати лекційний матеріал. 2. Підготувати повідомлення до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення 3. Здійснити самоперевірку знань контрольних питань		
4.	<i>Тема 4. Соціальна політика в сфері соціальної інклюзії та сталого розвитку</i> Завдання: 1. Опрацювати лекційний матеріал. 2. Підготувати повідомлення до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення 3. Здійснити самоперевірку знань контрольних питань	7	9
5.	<i>Тема 5. Соціальна політика в умовах сучасних викликів</i> Завдання: 1. Опрацювати лекційний матеріал. 2. Підготувати повідомлення до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення 3. Здійснити самоперевірку знань контрольних питань	7	9
6.	<i>Тема 6. Соціальний захист як основний напрям соціальної політики.</i> Завдання: 1. Опрацювати лекційний матеріал. 2. Підготувати повідомлення до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення 3. Здійснити самоперевірку знань контрольних питань	7	10
7.	<i>Тема 7. Особливості соціального захисту окремих категорій громадян</i> Завдання: 1. Опрацювати лекційний матеріал. 2. Підготувати повідомлення до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення 3. Здійснити самоперевірку знань контрольних питань	8	12
8.	<i>Тема 8. Гуманітарний розвиток та його роль у життєдіяльності суспільства</i> Завдання: 1. Опрацювати лекційний матеріал. 2. Підготувати повідомлення до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення 3. Здійснити самоперевірку знань контрольних питань	9	12
9.	<i>Тема 9. Гуманітарна політика в Україні</i> Завдання: 1. Опрацювати лекційний матеріал. 2. Підготувати повідомлення до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення 3. Здійснити самоперевірку знань контрольних питань	9	12
10	<i>Підготовка до контрольних заходів</i>	14	16
	Разом:	84	96

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ (ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ДЕННОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувачів вищої освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Мета: прищеплення та розвиток навичок і вмінь самостійної роботи над науковою літературою, аналітичного мислення, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення теоретичних знань з дисципліни та їх застосування на практиці.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах робочої програми дисципліни, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять, самостійної підготовки і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Завдання для науково-дослідної роботи:

Підготувати повідомлення-презентацію на одну із запропонованих тем з навчальної дисципліни (на вибір).

Час, потрібний для виконання індивідуального завдання, складає 8 годин самостійної роботи. Виконання, оформлення та захист індивідуальної роботи здійснюється слухачем в індивідуальному порядку відповідно до рекомендацій викладача.

Оцінюється робота у 10 балів. Критерії оцінювання індивідуальної роботи:

- своєчасність виконання;
- повнота викладу матеріалу;
- якість виконання завдання;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань.

8. ТЕМАТИКА ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

7.1. Виконання контрольної роботи передбачає письмове розв'язання завдань за відповідним варіантом. Кожен варіант включає завдання з тематики, визначеної робочою програмою з даної дисципліни.

7.2. Методика розподілу варіантів контрольних робіт визначається викладачем.

7.3. Контрольна робота з дисципліни складається з двох частин:

- теоретична частина: поглиблена відповідь на теоретичне питання),
- практична частина: передбачає самостійний аналіз здобувачами вищої освіти визначених викладачем практичних аспектів.

7.4. Контрольна робота виконується державною (українською) мовою.

7.5. Контрольна робота повинна мати самостійний характер. Здобувач вищої освіти може спиратися у своїй роботі на відповідну навчальну і

монографічну літературу з даної проблеми. Недопустимо запозичення тексту, фактичних даних із літературних джерел без посилання на них.

7.6. Контрольна робота виконується та надсилається для перевірки у міжсесійний період, але не пізніше як за 30 днів до початку сесії для заочної форми навчання, передбаченої навчальним планом

7.7. Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 15 сторінок комп'ютерного тексту.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Роль соціальної політики у забезпеченні добробуту населення.
2. Людина як суб'єкт соціальної політики.
3. Вплив глобалізації на формування соціальної політики.
4. Тенденції розвитку соціальної політики європейських держав.
5. Міжнародні стандарти здійснення соціальної політики.
6. Проблеми функціонування інституційного механізму соціальної політики.
7. Моделювання і прогнозування соціальних потреб.
8. Соціально-інформаційні показники: проблеми визначення.
9. Методи збору та аналізу соціальної інформації.
10. Забезпечення та рівень дотримання прав людини.
11. Соціальна інклюзія: сутність та роль в суспільстві.
12. Послуга раннього втручання для сімей з дітьми.
13. Моделі та національні стратегії інклюзивного розвитку.
14. Соціальна складова сталого розвитку.
15. Досягнення цілей сталого розвитку у соціогуманітарній сфері України.
16. Роль і значення соціального захисту в сучасних умовах.
17. Основні складові системи соціального захисту.
18. Пенсійна реформа в Україні: причини, проблеми, рішення.
19. Соціальне обслуговування в системі соціального захисту населення.
20. Оцінювання потреб громади у соціальних послугах.
21. Соціальна робота як складова соціального захисту населення.
22. Роль і значення соціальних проєктів в соціогуманітарній політиці.
23. Соціальне підприємництво як рушійна сила суспільних змін.
24. Сучасний стан та проблеми у сфері соціального захисту населення України.
25. Антикризове управління в соціогуманітарній сфері.
26. Гуманітарна сфера як ресурс суспільного розвитку.
27. Передумови і ресурси гуманітарного розвитку.
28. Гуманітарна політика: механізми, та умови реалізації в Україні.
29. Основні напрямки здійснення гуманітарної політики.
30. Сучасний стан і тенденції розвитку гуманітарної сфери України.
31. Особливості політики в сфері охорони здоров'я в умовах сучасних викликів.
32. Освітня політика держави: проблеми та перспективи.

- 33. Роль культури в суспільному розвитку.
- 34. Релігія та церква: міжнародний досвід та українські реалії.
- 35. Власна тема здобувача

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для активізації процесу навчання здобувачів освіти в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

- на лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів освіти на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; здобувачі освіти заохочуються до критичного сприймання нового матеріалу; використовуються наочні матеріали; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

- на практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи здобувачів освіти є контроль відвідування здобувачами освіти занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

10. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

9.1. До переліку питань для підсумкового контролю виносяться найбільш важливі для опанування дисципліною питання, які об'єднують та узагальнюють окремі позиції, що вивчалися під час навчання, закріплюють та перевіряють ступінь опанування найважливішими навичками та компетенціями.

9.2. Перелік питань для підсумкового контролю надається здобувачам вищої освіти на початку семестру вивчення дисципліни.

11. КРИТЕРІЇ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль і оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів освіти складається з двох етапів:

- поточного контролю роботи здобувачів освіти;
- підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми, умінь публічно чи письмово представити матеріал (презентація).

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів освіти є:

- систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання індивідуального завдання/контрольної роботи.

Поточний контроль знань, вмінь та навичок здобувачів освіти передбачає застосування таких видів: тестові завдання; обговорення проблеми, дискусія; аналіз конкретних ситуацій; ділові ігри (кейс-методи); презентації результатів роботи; тощо. Оцінювання здійснюється за національною шкалою. Оцінювання результатів навчання з навчальної роботи здобувача з дисципліни здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань на практичних заняттях, результатів самостійної роботи, виконання індивідуальних навчально-дослідних (для денної форми навчання) та контрольних робіт (для заочної форми навчання) з дисципліни.

На останньому практичному занятті визначається накопичувальний бал поточної успішності за формулою: сума усіх оцінок за поточну діяльність поділена на кількість завдань (тем) та помножена на 12. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати під час вивчення дисципліни: за поточну навчальну діяльність 60 балів, за результатами підсумкового контролю 40 балів. Підсумкова оцінка успішності з освітнього компонента для здобувачів, які успішно виконали програму освітнього компонента, є простою сумою оцінки за поточну та підсумкову успішність.

Відповідність оцінок за національною та 100-бальною шкалами подано у таблиці 1.

Таблиця 1

Національна оцінка	Бали за поточне оцінювання	Бали за підсумкове оцінювання	Загальна оцінка з дисципліни
«5» (відмінно)	54-60	36-40	90-100
«4» (добре)	42-53	28-35	70-89
«3» (задовільно)	36-41	24-27	60-69
«2» (незадовільно)	0-35	0-23	59 та нижче

Результати оцінювання навчання здобувача вищої освіти заноситься у відомість обліку успішності та індивідуальний план здобувача вищої освіти.

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення студентів з освітнього компонента, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«A»	Найкращі 10% студентів
«B»	Наступні 25% студентів
«C»	Наступні 30% студентів
«D»	Наступні 25% студентів

«Е»	Останні 10% студентів
-----	-----------------------

Шкала ЄКТС є відносною та встановлює належність студента до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА

12.1. Нормативно-правові акти:

1. Європейська соціальна хартія (переглянута)// Відомості Верховної Ради України. 2006. № 43. Ст.418
2. Про засади внутрішньої та зовнішньої політики: Закон України від 01.07. 2010 № 2411-VI (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>
3. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
4. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
5. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
6. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>
7. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>
8. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04.2011 № 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>
9. Про благодійництво та благодійні організації : Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>
10. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 № 2811-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>
11. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 24.10.2002 № 208-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text>
12. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю : Закон України від 02.10.2003 №1220-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>
13. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю : Закон України від 31.05.2005 № 2603-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1727-15#Text>
14. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 05.10.2006 № 230-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15#Text>

15. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні : Закон України від 16.12.1993 № 3722-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3721-12#Text>
16. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 № 876-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
17. Про реабілітацію осіб з інвалідністю : Закон України від 20.12.2005 № 3235-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>
18. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України : Закон України від 06.05.2014 № 1237-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>
19. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#n107>
20. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України від 21.06.2001 № 2558-III (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text>
21. Про схвалення Концепції реалізації державної політики щодо соціального захисту населення та захисту прав дітей: розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 № 1057-р. URL: <https://www.msp.gov.ua/projects/586/>
22. Закон України «Про бібліотеки та бібліотечну справу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80#Text>
23. Закон України «Про кінематографію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/9/98-%D0%B2%D1%80#Text>
24. Закон України «Про музеї та музейну справу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text>
25. Закон України «Про видавничу справу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318/97-%D0%B2%D1%80#Text>
26. Закон України «Про захист суспільної моралі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15#Text>
27. Закон України «Про свободу совісті та релігійних організацій». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12#Text>
28. Закон України «Про освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
29. Закон України «Про охорону культурної спадщини». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>
30. Національна стратегія у сфері прав людини: указ Президента України від 24.03.2021 №119. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
31. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року "Про Стратегію людського розвитку": указ Президента України від 02.06.2021 №225/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
32. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року: розпорядження КМУ від 14 квітня 2021 р. № 366-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>

33. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 6 вересня 2012 року № 5207-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>

34. Інклюзивність будівель і споруд: Державні будівельні норми України. В.2.2-40:2018. URL: https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_v_2_2_40/1-1-0-1832

12.2. Основна література:

35. Управління соціальним і гуманітарним розвитком: навч. посіб. / [авт. кол.: В. М. Купрійчук, М. В. Кравченко, В. П. Трощинський та ін.] за заг. ред. В. М. Купрійчука, М. В. Кравченко. Житомир: Видавництво ЖДУ імені Івана Франка, 2025. 200 с.

36. Соціальна і гуманітарна політика: підручник / [авт. кол. : В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.] ; за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. К. : НАДУ, 2016. 792 с.

37. Європейські стандарти соціогуманітарного розвитку: сутність та можливості застосування в Україні : моногр. / за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського. К. : НАДУ, 2014. 245 с.

38. Інвестування в соціальний розвиток (інфраструктурний аспект) / Новіков В.М., Новіков В.М., Макарова О.В., Откидач М.В. / тех. ред. Герасименко І.В.: Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. Київ, 2020.

39. Жук О. М. Організаційно-правові засади контролю в системі соціального забезпечення в Україні на сучасному етапі. *Економічний форум*. 2021. № 1 (2). С. 147-154.

40. Капінос Г., Ларіонова К.. Проблеми управління сталим розвитком України в умовах війни. *Modeling the development of the economic systems*. 2023. № 1. С. 93–103. URL: <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-7-13>.

41. Kravchenko M. Emerging Trends in Social Policy in the Conditions of COVID-19 Pandemic *Social Studies: Theory and Practice (SSTP)* Vol. 10, No. 1/2021 pp.17-29.

42. Кравченко М.В., Штанько Н.О. Система соціального захисту дітей з інвалідністю раннього віку в умовах децентралізації України. *Економіка і держава. Серія: державне управління*. 2021 .№ 1 (17) С.109-115.

43. Кравченко М.В. Соціальні послуги територіальних громад України: актуальні потреби, проблеми, можливості. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 9(15) С. 951. – С.206-216.

44. Kravchenko M. V., Vitenko Z. R. Public administration in the field of pension security of military servants in Ukraine. *Наукові інновації та передові технології. Серія «Управління та адміністрування»*. 2023. № 12(26). С. 22-29.

45. Кравченко М. В. Публічне управління кадровим забезпеченням та трудовими ресурсами. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 22. С. 214-222. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.22.214>

46. Кравченко М.В. Політика соціального захисту осіб з інвалідністю в умовах війни. *Наукові перспективи*. 2024. №7 (49). С.367-380. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-7\(49\)-367-380](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-7(49)-367-380)
47. Kravchenko M. Violation and protection of children's rights during the war. *Порушення та захист прав дітей під час війни. Social Studies: Theory and Practice*. Vol. 12. No. 1. 2022. *Rozwój społeczeństwa ukraińskiego w warunkach kryzysu i współczesnej wojny: wybrane problemy*. с. 8-25. Social Studies: Theory and Practice DOI: 10.34858/sstp.1.2022.1
48. Кравченко М.В., Бегларян О. Ф. Проблеми та перспективи публічної політики у сфері соціального захисту поліцейських України *Економіка. Управління. Інновації*. 2023. № 1(32). DOI 10.35433/ISSN2410-3748-2023-1(32)-5
49. Кравченко М.В., Вітенко З. Р. Особливості пенсійного забезпечення військовослужбовців у сучасних умовах. *Наукові перспективи*. 2023. № 9(39) С. 129-136
50. Колтун В.С., Кравченко М.В. Концептуальні підходи до забезпечення якості публічних послуг (на прикладі соціальних послуг). *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. №9 (15). С. 951-963.
51. Кравченко М. В. Сучасні підходи до нормативно-правового регулювання трудових відносин працевлаштування людей з особливими потребами. *Наукові інновації та передові технології. Серія «Управління та адміністрування»*. 2024. № 11(39). С. 127-139.
52. Kravchenko M. Violation and protection of children's rights during the war. *Порушення та захист прав дітей під час війни. Social Studies: Theory and Practice*. Vol. 12. No. 1. 2022. *Rozwój społeczeństwa ukraińskiego w warunkach kryzysu i współczesnej wojny: wybrane problemy*. с. 8-25. Social Studies: Theory and Practice DOI: 10.34858/sstp.1.2022.1
53. S.Petkun, M.Kravchenko, T.Yaroshovets, O.Kulinich Digital services development in Ukraine (Розвиток цифрових послуг в Україні). *Khazar Journal of Humanities and Social Sciences* 2023. Volume 26, No1, Special Issue, pp. 134-146.
54. Кравченко М.В. Надання послуги раннього втручання для сімей з дітьми, які мають порушення розвитку, в умовах війни. *Публічно-управлінські та цифрові практики*. 2024. Вип. 1. С.72-83.
55. Кравченко М.В. Політика соціального захисту осіб з інвалідністю в умовах війни. *Наукові перспективи*. 2024. №7 (49). С.367-380.
56. Мельничук Л. М., Кравченко М.В. Сучасна теорія та практика соціального підприємництва в Україні. *Публічне управління та соціальна робота*. 2024. Том 2. С. 58-64.
57. Kravchenko, M. Public policy in the sphere of children's social protection in war conditions. *Youth in Central and Eastern Europe*. 2022. №9(14). 55–61.
58. Оцінка ефективності програм соціальної підтримки за даними спеціального опитування населення / Черенько Л.М., Полякова С.В., Шишкін

В.С. та ін.; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. Ел. видання. Київ, 2020.

59. Суровцева І. Ю., Николаєва В. І. Державний контроль за якістю надання соціальних послуг як чинник конкурентоздатності соціальної роботи. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Том 33 (72) № 4. С. 72-76.

60. Шаповалова Т. Роль моніторингу і оцінювання соціальних проєктів та програм у підвищенні якості соціальних послуг. *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. № 1. Частина 2. С.180–186.

12.3. Додаткова література:

61. Докаш В. І., Туленков М. В. Моделювання та прогнозування соціальних процесів: навч. посіб. / ; за заг. ред. д-ра соціол. наук, проф. Туленкова М. В. ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : ЧНУ : Рута, 2018. 335 с.

62. Мельничук Л. М. Державне управління соціальним розвитком регіонів: реалії та перспективи: монографія. Луцьк, 2018. 440 с.

63. Наливайко Л. Соціальна політика та соціальний захист в країнах ЄС: сучасний стан та тенденції. URL: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2023/04/S1/NV_DDUVS_spec_1_2022-7-12.pdf

64. Черенько Л. М. Модель рівня життя в умовах соціально-економічної нестабільності: монографія. К. : Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2021. 423 с.

65. Цілі сталого розвитку: Україна. URL: https://www.idss.org.ua/monografii/2017_SDGs_NationalReport.pdf

66. Melnychuk L. Creating a Barrier-Free Space as a Component of Achieving Social Security in the Context of Modern Challenges and Threats (Створення безбар'єрного простору як складова досягнення соціальної безпеки в умовах сучасних викликів і загроз) *Social Studies: Theory and Practice*. 2022. Vol. 13 Nr. 2/. pp. 81–101.

67. Melnychuk, L., Gorinov, P. & Hohol, T. Implementation of innovations in the public administration system for the social sphere: reform of the deinstitutionalization process in Ukraine. *Public Policy and Accounting*. 2021. 2(4). С. 9–16.

12.4. Інформаційні ресурси:

68. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>.

69. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua/>.

70. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.

71. Глобальні цілі сталого розвитку 2030 URL: [http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web\(2\).pdf](http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web(2).pdf)

72. Лабораторія законодавчих ініціатив. URL: <https://parlament.org.ua/>

73. Державна служба статистики України. URL:
<http://www.ukrstat.gov.ua/>

74. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України URL:
[http:// www.msp.gov.ua](http://www.msp.gov.ua)

75. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL:
<http://www.nbuv.gov.ua>